

virksomhedens offentligretlige handleforpligtelser, hvis boet ikke driver virksomheden videre.

Det betyder, at tilsynsmyndighedens påbud om at lovliggøre forhold efter lovens § 69 og øvrige påbud meddelt efter lovens bestemmelser i realiteten ikke kan håndhæves, hvis virksomheden går konkurs, inden der fra myndighedernes side er taget skridt til selvhjælpshandlinger. Tilsvarende begrænsninger i tilsynsmyndighedens håndhævelsesmuligheder gør sig for så vidt gældende, hvis den pågældende virksomhed lukker og selskabet bag opløses eller hvis den ansvarlige person eller det ansvarlige selskab ikke kan identificeres.

Det kan, som i Prom-sagen være tvivlsomt, om tilsynsmyndigheden i sådanne tilfælde kan gennemtvinge et påbud, som blev meddelt virksomheden inden dennes konkurs, ved at iværksætte selvhjælpshandlinger med henvisning til § 69, stk. 1.

Noget andet er, at miljøretlige krav mod virksomheden, herunder et påbud som den oprindeligt ansvarlige virksomhed ikke længere kan opfylde, generelt kan anmeldes i den ansvarliges konkursbo i det omfang kravet kan omsættes til et pengekrav.

Det er således heller ikke udelukket, at tilsynsmyndigheden, efter at have iværksat forebyggende foranstaltninger eksempelvis med henblik på at fjerne affald, kan gøre krav gældende mod boet eller den ansvarlige, hvis denne efterfølgende kan identificeres, efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller lovgivningen om miljøerstatning.

Da kommuner og amtskommuner ikke uden klar lovhjemmel - heller ikke på grundlag af de såkaldte ulovbestemte kommunalfuldmagtsregler - på en andens regning kan iværksætte en oprydning af eller en anden foranstaltning mod en forurening, vil det være nødvendigt at tilvejebringe et sådant klart hjemmelsgrundlag herfor i de ovenfor beskrevne situationer.

Forslaget har på baggrund heraf som hovedformål at tilvejebringe en klar hjemmel til, at tilsynsmyndigheden efter miljøbeskyttelsesloven, når en virksomhed har indstillet driften, kan iværksætte nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at der ikke opstår en situation, der vil kunne fremkalde fare for sundhed eller miljø.

Efter den foreslåede § 70, stk. 2, får tilsynsmyndigheden således ret til at sætte ind med forebyggende foranstaltninger, men ikke pligt, når det sker med henblik på at afværge situationer, som omhandlet i § 70, stk. 1. Tilsynsmyndigheden skal ikke vente med at handle til en sundheds- eller forureningsfare bliver overhængende, jf. herved den gældende § 70, stk. 1,

hvorefter der i sådanne situationer er en pligt for tilsynsmyndigheden til at iværksætte selvhjælpshandlinger.

De forebyggende foranstaltninger skal efter forslaget kunne iværksættes uanset baggrunden for foranstaltningerne. Handlemuligheden efter forslaget til § 70, stk. 2, er dermed ikke afhængig af, om den forureningsrisiko, der er skabt, er sket ved lovlig eller ulovlig adfærd eller manglende efterlevelse af et påbud eller andre forpligtelser efter lovgivningen. Bestemmelsen er ikke begrænset til bestemte typer af forurening og omfatter derfor forurening og risiko for forurening af både jord, vand og luft, jf. dog nedenfor om forholdet til anden lovgivning.

Bestemmelsen vil kunne danne baggrund for foranstaltninger på enhver ejendom uden samtykke fra grundejeren, jf. herved lovens § 87.

Offentligt finansierede foranstaltninger efter forslaget § 70, stk. 2, kan kun iværksættes i tilfælde, hvor den ansvarlige virksomhed har indstillet driften på ejendommen. Situationen vil derfor typisk være, at selskabet eller personen bag er erklæret konkurs, er ophørt at eksistere, ikke kan identificeres eller er fraflyttet og således ikke længere råder over ejendommen. I sådanne situationer vil lovens håndhævelsesmidler, fx påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold, som oftest være utilstrækkelige eller ikke finde anvendelse. Det er således tvivlsomt, om der efter den gældende § 69, stk. 1, nr. 3, er mulighed for, at tilsynsmyndigheden gennemtvinger den ansvarliges forpligtelser ved en selvhjælpshandling.

Lovforslaget skal sikre, at der bl.a. i sager som H&C Prom Kemi ApS, hvor et allerede meddelt påbud formentlig ikke kan gennemtvinges i form af en selvhjælpshandling, jf. lovens § 69, stk. 1 nr. 3, er lovhjemmel til, at der ved tilsynsmyndighedens foranstaltning, umiddelbart efter virksomheden har indstillet driften, vil kunne iværksættes en samlet bortskaffelse af oplagret affald og eventuelt miljøfarligt produktionsudstyr fra virksomheden, hvis dette skønnes at være en hensigtsmæssig og miljømæssig relevant forebyggende foranstaltning. Tilsynsmyndigheden skal ikke afvente udløbet af tidligere meddelte påbudsfrister, hvis virksomheden har indstillet driften og ikke har iværksat påbudte foranstaltninger.

De nærmere omstændigheder, hvorved risikoen for forurening er opstået og som er anledning til tilsynsmyndighedens indgreb efter § 70, stk. 2, har som nævnt ingen betydning. Det skal blot kunne godtgøres, at der er en overvejende sandsynlighed for, at den situation, der er skabt, på sigt, hvis der ikke foretages